

SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN HET COLLEGE [artikel 41 RvO]

Datum indienen: 26 april 2021
Naam vragensteller: J.W. Egtberts, fractievoorzitter D66 Duiven
Vraag gericht aan: college/burgemeester*
Onderwerp: Stichting Inlichtingenbureau
Het college/de burgemeester wordt verzocht de volgende vraag/vragen zo spoedig mogelijk schriftelijk/mondeling* te beantwoorden: 1. Heeft het college - al dan niet na het lezen van deze vragen en de bijlage - kennis genomen van de werkwijze en de status van de Stichting Inlichtingenbureau? 2. Maakt de gemeente Duiven en/of één of meerdere gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente deel van uitmaakt gebruik van de "diensten" van dit Inlichtingenbureau? 3. Indien vraag 2 positief beantwoord wordt: a. was/is de gemeente Duiven [en daarmee ook bedoeld: gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Duiven participeert] bekend met de werkwijze van genoemd bureau? b. heeft de gemeente Duiven - direct dan wel indirect - relaties en/of contacten met de Stichting Inlichtingenbureau en/of haar leiding [directie of bestuur]? 4. Is het college het met de fractie van D66 Duiven eens dat de beschreven praktijken en werkwijzen van de Stichting Inlichtingenbureau van dien aard zijn dat noch de gemeente Duiven, noch aan de gemeente Duiven gelieerde gemeenschappelijke regelingen en/of verbonden partijen met deze stichting zaken moeten doen?
Toelichting In de <i>Volkskrant</i> van 23 april 2021 stond een artikel over de Stichting Inlichtingenbureau en haar werkwijze [artikel bijgesloten]. Het artikel geeft een - onverkwikkelijke - inkijk in de praktijken van een bureau dat, m.n. aangestuurd door gemeenten maar daar geen formeel onderdeel van, onderzoeken doet, o.a. in het kader van de Participatiewet en bijzondere bijstand.
Ondertekening mr. drs. J.W. Egtberts, fractievoorzitter D66 Duiven

Datum beantwoording:

Antwoord college/burgemeester:

1. Heeft het college - al dan niet na het lezen van deze vragen en de bijlage - kennis genomen van de werkwijze en de status van de Stichting Inlichtingenbureau?

Ja

2. Maakt de gemeente Duiven en/of één of meerdere gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente deel van uitmaakt gebruik van de "diensten" van dit Inlichtingenbureau?

De RSD de Liemers maakt gebruik van de diensten van het Inlichtingenbureau.

- 3a. Was/is de gemeente Duiven [en daarmee ook bedoeld: gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Duiven participeert] bekend met de werkwijze van genoemd bureau?

De RSD de Liemers is bekend met de werkwijze van het Inlichtingenbureau.

- 3b. Heeft de gemeente Duiven - direct dan wel indirect - relaties en/of contacten met de Stichting Inlichtingenbureau en/of haar leiding [directie of bestuur]?

Ja, de RSD de Liemers ontvangt maandelijks samenloopsignalen van het Inlichtingenbureau.

4. Is het college het met de fractie van D66 Duiven eens dat de beschreven praktijken en werkwijzen van de Stichting Inlichtingenbureau van dien aard zijn dat noch de gemeente Duiven, noch aan de gemeente Duiven gelieerde gemeenschappelijke regelingen en/of verbonden partijen met deze stichting zaken moeten doen?

Nee, hier is het college niet mee eens. En wel om de volgende redenen.

Maandelijks worden er signalen van het Inlichtingenbureau (IB-signalen) ontvangen. Wanneer na onderzoek van het IB-signaal mocht blijken dat er ten onrechte uitkering is verstrekt, kan er direct actie worden ondernomen. Hierdoor wordt voorkomen dat er hoge bijstandsvorderingen ontstaan en dat de op te leggen boetes, die afhankelijk zijn van de hoogte van het benadelingsbedrag, laag blijven.

Wanneer er niet zou worden gewerkt met IB-signalen zouden deze "witte" inkomsten dan wel andere signalen, die van invloed zijn op het recht op uitkering, toch aan het licht komen bij de periodieke rechtmatigheidsonderzoeken die plaatsvinden. Omdat deze rechtmatigheidsonderzoeken eens in de 2 of 3 jaar plaatsvinden, is de kans heel groot dat de terug te vorderen bedragen dan veel hoger zullen zijn en zullen er ook hogere boetes moeten worden opgelegd.

De werkwijze van de RSD m.b.t. de IB-signalen

Het Inlichtingenbureau (IB) koppelt bestanden van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Sociale Verzekeringsbank (SVB), de Belastingdienst, de Dienst Uitvoeringonderwijs (DUO), de Rijksdienst voor het werkverkeer (RDW) en gemeenten aan elkaar. Wanneer er sprake is van een samenloop van gegevens ontvangt de RSD één keer in de maand deze IB-signalen. Zo'n IB-signaal kan inhouden dat een uitkeringsgerechtigde uit de gemeente Duiven in een bepaalde maand een bedrag aan bijstandsuitkering heeft ontvangen en ook salaris uit loondienst heeft gehad. Wanneer de RSD zo'n signaal ontvangt, wordt de uitkering niet direct stopgezet, zoals in het bijgevoegde artikel wordt vermeld. Eerst wordt gekeken of de inkomsten uit arbeid zijn doorgegeven en in mindering zijn gebracht op de uitkering. Wanneer dit is gebeurd, volgt er verder geen actie. Wanneer de inkomsten niet zijn opgegeven, wordt er contact opgenomen met belanghebbende en wordt belanghebbende verzocht om de loonstrook te verstrekken. Nadat de loonstrook is ontvangen, wordt de te veel verstrekte uitkering berekend. De te veel verstrekte uitkering wordt dan teruggevorderd of verrekend met de uitkering over de komende maand(en) en er zal een boeteonderzoek plaatsvinden.

De RSD heeft nog niet meegemaakt dat er ten onrechte een IB-sigitaal is ontvangen. Mocht dit door de uitkeringsgerechtigde toch worden aangegeven, dan zal hierna onderzoek worden gedaan.

Er wordt ook een IB-sigitaal ontvangen wanneer een huisgenoot van 21 jaar en ouder van een uitkeringsgerechtigde is gestopt met de studie. Wanneer dit het geval is, is de kostendelersnorm van toepassing. Dit betekent dat de uitkeringsgerechtigde recht heeft op een lagere uitkeringsnorm. Gebleken is dat het veelvuldig voorkomt dat deze informatie niet door de uitkeringsgerechtigden wordt doorgegeven. Op basis van het IB-sigitaal wordt nadat navraag is gedaan bij de uitkeringsgerechtigde de uitkeringsnorm aangepast, voor zover dat van toepassing is en wordt de eventueel te veel verstrekte uitkering teruggevorderd.

Ook wanneer een uitkeringsgerechtigde een kenteken op naam krijgt, wordt hiervan een IB-sigitaal ontvangen. Alleen wanneer er auto's op naam komen waarvan de dagwaarde meer bedraagt dan € 4.500,00 wordt nagevraagd bij de uitkeringsgerechtigden hoe de auto is gefinancierd.

In het bijgevoegde artikel wordt gesuggereerd dat aan de hand van IB-signalen een samenwoning kan worden aangetoond. Dit is onjuist. Wanneer bij een uitkeringsgerechtigde iemand komt inwonen wordt er geen IB-sigitaal ontvangen. Wel wordt er een BRP-sigitaal ontvangen van de afdeling Burgerzaken. Vervolgens zal er altijd een onderzoek worden gedaan of er al dan niet sprake is van een gezamenlijke huishouding of van een mogelijke kostendeler. Het feit dat iemand bij een uitkeringsgerechtigde komt inwonen, wil nog niet zeggen dat er sprake is van een gezamenlijke huishouding.

In het bijgevoegde artikel wordt verwezen naar het Systeem Risico Indicatie (SyRi). De RSD heeft nooit gebruik gemaakt van deze aangeboden dienst.

Ook bij de Tijdelijk overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo), waar ondernemers een beroep op konden doen wanneer zij financieel waren geraakt door de coronamaatregelen, is gebruik gemaakt van IB-signalen. De Tozo-uitkeringen zijn toegekend op basis van de informatie die de ondernemers hebben vermeld op het aanvraagformulier. In het kader van de financiële verantwoording dient er achteraf te worden gecontroleerd of de Tozo-uitkeringen rechtmatig zijn toegekend en verstrekt. Door gebruik te maken van de IB-signalen is kunnen volstaan met gerichte controles en zijn ondernemers waarvan er geen IB-signalen zijn ontvangen niet lastig gevallen met deze rechtmatigheidscontroles.

Een vergelijking met de Toeslagenaffaire gaat niet op, omdat er bij de IB-signalen geen sprake is van profilering. De IB-signalen worden niet verstrekt op een bepaalde nationaliteit, geloof o.i.d. De IB-signalen worden verstrekt op basis van samenloop van bestanden. Alleen het soort sigitaal en het ID-nummer worden aan de RSD doorgegeven.

Status van het IB

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft aangegeven dat bij verschillende verwerkingen van persoonsgegevens door het inlichtingenbureau (IB) onvoldoende duidelijk is wie daarvoor de verwerkingsverantwoordelijke is. Het IB wordt nu genoemd als "verwerker". Het IB verricht echter via standaardvoorzieningen coördinerende en dienstverlenende taken voor gemeenten. Deze standaardvoorzieningen zijn voor alle gemeenten hetzelfde. Individuele gemeenten kunnen op die voorzieningen niet de invloed uitoefenen die past bij de rolverdeling verwerkingsverantwoordelijke en -verwerker. Daarom wordt vanaf 1 juni 2021 het besluit SUWI aangepast.

In artikel 5.24 komen met ingang van 1 juni 2021 de taken en verantwoordelijkheden te staan van het inlichtingenbureau over het verwerken van persoonsgegevens. Het IB zal samen met het college "verwerkingsverantwoordelijk" worden.

Het IB fungeert als stelselvoorziening, en voert daarbij een taak uit van algemeen belang. Hierbij is gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid (artikel 26 AVG) het uitgangspunt. Het IB is mede verwerkingsverantwoordelijk voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens binnen dit samenwerkingsverband.

Op grond van artikel 26 AVG leggen de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken hun respectievelijke verantwoordelijkheden vast. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald welke gegevens door het IB worden verwerkt bij de uitoefening van de taken. Daarnaast kan in de ministeriële regeling worden bepaald wat de verantwoordelijkheden zijn van het Inlichtingenbureau en het college van burgemeester en wethouders voor nakoming van de verplichtingen uit de AVG.

Ondertekening

Hoogachtend, Burgemeester en wethouders van Duiven,

ing. C.J. (Chris) Papjes
secretaris

mr. H.B. Hieltjes
burgemeester

**keuze aangeven*